Hoorcolleges

Psychologie | Universiteit Leiden

2026 - 2027

ULPS-977-155 | €17,95

Tentamengericht | Overzichtelijke structuur
Sinds 1994 | Beoordeeld met een 8,2

Slim Academy

www.SlimAcademy.nl

Content editors gezocht!

Zoek jij een flexibele bijbaan die perfect aansluit op je studie én die je vanuit huis kunt doen?

Bij Slim Academy verdien je geld met iets wat je toch al doet: leren. Door het samenvatten en nakijken van je eigen lesstof herhaal je alles wat jij voor je tentamen moet weten terwijl je werkt!

Wat bieden wij:

- Een mooie vergoeding
- Een **flexibele bijbaan** waarbij je werkt wanneer het jou uitkomt
- Je werkt **vanuit huis**: Geen reistijd, gewoon lekker in je eigen omgeving
- Een mooie aanvulling op je CV
- **Gratis toegang** tot al ons studiemateriaal
- Een baan die perfect aansluit bij je studie

Als **Content Editor** draag je bij aan de kwaliteit van onze samenvattingen door ze te controleren op inhoud en ze up-to-date te maken.

Slim Academy

Geïnteresseerd? Stuur je cv en motivatie naar klantenservice@slimacademy.nl

Welkom bij Slim Academy!

Voor je ligt de **hoorcollege samenvatting** van het vak **Groepsdynamica**, dat je volgt in blok 2 van het tweede jaar van de bachelor Psychologie aan de Universiteit Leiden. Deze cursus is gericht op analyses van groepsverschijnselen — zoals groepscohesie, (sub)groepsvorming, conformiteit, invloed, leiderschap, gezamenlijke taakverrichting, besluitvorming, en intra- en intergroepsconflicten — vanuit uiteenlopende groepsdynamische theorieën

Met Slim Academy willen we jou helpen slimmer te studeren. Dat doen we door de kern van de leerstof helder samen te vatten, complexe onderwerpen te versimpelen en je de juiste hulpmiddelen te geven om actief te oefenen. Voor een optimale voorbereiding op je tentamen raden we je aan gebruik te maken van ons volledige aanbod. Voor dit vak zijn de onderstaande producten beschikbaar.

Product	Inhoud	Versies
Samenvatting Literatuur	De belangrijkste begrippen en theorieën met een heldere uitleg die is voorzien van voorbeelden over alle opgegeven tentamenstof.	✓ App ✓ Papier
Samenvatting Hoorcolleges	Een overzicht van de belangrijkste punten die tijdens de hoorcolleges zijn behandeld, zodat je niets mist van de stof die aan bod is gekomen.	✓ App ✓ Papier
Oefenvragen	Interactief oefenen in de leeromgeving. Zo kun je nagaan of je de stof volledig beheerst en weet je beter wat je kunt verwachten op het tentamen.	✓ App
Flashcards	Kaarten die je helpen om definities, schema's en kernbegrippen snel te herhalen, zodat je op een actieve manier leert en de stof sneller en beter onthoudt.	✓ App

Contact
Heb je vragen over ons aanbod, de levering van je samenvattingen of iets anders? Neem gerust contact met ons op via **06 81 60 19 60** of stuur een e-mail naar **klantenservice@slimacademy.nl**.

Deze samenvatting is alleen voor persoonlijk gebruik en mag niet worden gekopieerd of verspreid. De tekst is opgesteld naar eigen inzicht van de auteur en bedoeld als ondersteuning bij het studeren. Raadpleeg altijd de originele bronnen.

Digitale en papieren updates

Bij Slim Academy ontvang je **iedere week een digitale update van de samenvatting**. Aan het begin van het blok zijn nog niet alle lessen geweest, daarom vullen wij de samenvatting wekelijks aan zodra onze auteurs de nieuwste lesstof hebben gevolgd. Zo blijft de inhoud **actueel, betrouwbaar en van hoge kwaliteit**. Je hoeft dus niet te wachten tot het einde van het blok: **elke week komt er een nieuw deel beschikbaar.**

Later in het blok bundelen we alle wekelijkse updates tot één overzichtelijke, **papieren samenvatting**. Komt er na de verzenddatum nog nieuwe stof bij? Geen zorgen! Zodra die verschijnt, vatten we alles snel samen en sturen we een update in de app.

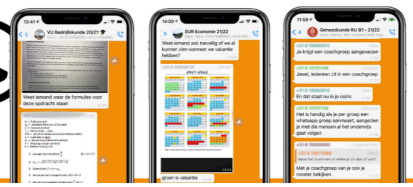
De verplichte literatuur komt uit het boek Forsyth, D. R. (2019). *Group Dynamics.* Cengage Learning.

	Stof
Week 1	Groepslidmaatschap
Week 2	Sociale invloed
Week 3	Normen, invloeden en roldifferentiatie in taakgroepen
Week 4	Taakuitvoer in een groep versus alleen
Week 5	Leiderschap en besluitvorming in groepen
Week 6	Groepsconflict
Week 7	Gedragingen in groepen onder invloed van sociale en fysieke context

We wensen je veel succes met studeren en het behalen van je tentamens!

Team Slim Academy

JOIN DE WHATSAPP GROEP
✓ Chat met jouw mede-studenten
✓ Stel al jouw (studie)vragen aan onze studie-experts
✓ Krijg extra oefenvragen om jouw kennis te testen
✓ Krijg gratis voorbeeldsamenvattingen

Inhoudsopgave

Welkom bij Slim Academy! **1**
Digitale en papieren updates **2**
Inhoudsopgave **3**
Week 1: Groepslidmaatschap **4**
Hoorcollege 1: Groepslidmaatschap 4
Week 2: Sociale invloed **10**
Hoorcollege 2: Groepslidmaatschap 10
Week 3: Normen, invloeden en roldifferentiatie in taakgroepen **16**
Hoorcollege 3: Normen, rol- en invloeddifferentiatie in taakgroepen 16
Week 4: Taakuitvoer in een groep versus alleen **23**
Hoorcollege 4: Taakuitvoer alleen versus in een groep 23
Week 5: Leiderschap en besluitvorming in groepen **28**
Hoorcollege 5: Leiderschap en besluitvorming in groepen 28
Week 6. Groepsconflict **33**
Hoorcollege 6: Groepsconflict 33
Week 7. De gedragingen in groepen onder invloed van sociale én fysieke context **38**
Hoorcollege 7: De gedragingen in groepen onder invloed van sociale en fysieke context 38

Week 1: Groepslidmaatschap

Introductie
Dit hoofdstuk komt overeen met de studiestof zoals deze is behandeld in hoorcollege 1, gegeven door Arjaan Wit. In dit hoorcollege worden de introductie en werkwijze van groepsdynamica besproken. Daarna de vraag of groepen echt zijn. Als laatste worden de psychologie en de economie van groepslidmaatschap besproken. Dit betreft hoofdstuk 2, 3 en 4 uit het boek *Group dynamics* van Forsyth (2019).

Hoorcollege 1: Groepslidmaatschap

$Gedrag = f\ (Persoon\ x\ Situatie)$

Hierbij spelen **interafhankelijke keuzes** een rol. Dit zijn keuzes die niet alleen jezelf, maar ook anderen beïnvloeden.

Sociale Waarde Oriëntatie (SWO) is een bepaald experiment waarbij er drie opties zijn:
- Meeste voordeel voor jezelf ongeacht de andere persoon (**individualistisch**);
- Gelijke opbrengst voor beide partijen (**pro-sociaal**);
- Optie waarbij anderen het minste voordeel hebben (**competitief**).

Deze test wordt vaak gebruikt bij sollicitaties voor een baan. Hierbij weet je als sollicitant vaak van tevoren niet wat voor soort persoon gezocht wordt. Ook is het vaak onduidelijk wie 'de ander' is waarover de test gaat (een vriend of een vreemdeling). De SWO is voorspellend voor veel andere gedragingen zoals concessies doen bij onderhandelen, zelfopoffering in relaties, milieu- en verkeersgedrag en samenwerking binnen én tussen groepen. Bij het invullen van de SWO is het interessant om te kijken naar wat redenen zouden kunnen zijn om de items van de test inconsistent in te vullen.

Sociale categorisatie is dat je een groep waarneemt op grond van gelijkheid, nabijheid en lotsverbondenheid. Deze drie punten samen noemen we **entitativiteit**: hoe kijk je tegen de sociale eenheid aan? Het (niet) imiteren van mimiek is bijvoorbeeld een goede manier om te kijken naar onderlinge relaties. Aantrekkingskracht is te meten door bijvoorbeeld te kijken naar het gelijklopen van de hartslag en huidgeleiding. Ook met neurologische activiteit zijn vriendschappen te voorspellen.

- **Gelijkheid**: als je om je heen kijkt zie je veel gelijkheid tussen mensen in hun uiterlijk;
- **Gelijktijdigheid**: tegelijk dezelfde activiteit uitvoeren zorgt ervoor dat je je verbonden voelt met anderen uit die groep;
- **Lotsverbondenheid**: samen iets doen, zoals demonstreren of vluchten. Hetzelfde overkomt je waardoor je je meer een eenheid voelt.

Een voorbeeld hiervan zijn ontgroeningsrituelen. Het gaat er daarnaast vaak niet om of een groep daadwerkelijk bestaat, maar dat jij het gevoel hebt dat je in deze groep zit of dat deze bestaat.

Vaak is er met betrekking tot groepen sprake van **multi-level categorisatie** (*nested*):

- Collectieve categorisatie*:* iedereen in één groep;
- Subgroep categorisatie*:* subgroepen binnen een grote groep;
- Minder ingroup – outgroup categorisatie*:* jijzelf zit in een groep, maar anderen zijn geen groep samen;
- Persoonlijke categorisatie: focus op jezelf en individuen;
- Gedeeld groepslidmaatschap*:* een individu is lid van meerdere groepen.
    - **Warme / koude kant***:* bijvoorbeeld: je eigen familie en je schoonfamilie. Je zit in beide groepen, maar je voelt je meer verbonden met je eigen familie, dit is dan de warme kant. De schoonfamilie is de koude kant.

Prosocialen maken meer onderscheid tussen de *in-* en *outgroup* dan individualisten dat doen. Prosocialen zijn meer coöperatief tegenover leden van de *ingroup* en individualisten zijn minder coöperatief, ongeacht het lidmaatschap van de anderen.

In de praktijk
Alles wat schaars is, moet (in het bedrijfsleven) verdeeld worden tussen en binnen groepen. Hierbij is lotsverbondenheid een grote factor. Ook bij een universiteit is het nuttig om te kijken naar groepsdynamica. Bij een universiteit word je als docent aangenomen omdat je een individuele specialisatie hebt. Dit leidt ertoe dat er weinig uitwisseling is tussen individuen (docenten) en is er dus **gebrekkige samenwerking binnen een groep**.

Ook bestaan er verschillende secties binnen een universiteit. Er is dan vaak sprake van weinig uitwisseling met andere groepen, dit leidt tot *ingroup*-identificatie en *outgroup*-verwerping. Er wordt dus meer gericht op de *ingroup* dan op het collectief. Dit zorgt ook voor een **gebrekkige samenwerking tussen groepen** of secties. Om deze twee problemen (het binnen- en tussengroep-probleem) aan te pakken heb je verschillende interventies nodig, die soms tegenstrijdig met elkaar zijn omdat je een ander doel wilt bereiken.

Sociale vergelijkingstheorie
Je associeert je met anderen naar aanleiding van twee mogelijke motieven:

- Informatie-motief: je kunt informatie van een ander verkrijgen, er wordt accurate informatie uitgewisseld;
- Sociale validatie-motief: erbij willen horen.

Deze motieven kunnen met elkaar botsen, omdat andere gedragingen hieruit voortvloeien. Bij angst en onzekerheid is het erbij horen en het geaccepteerd worden (het sociale validatie motief) belangrijker dan het geven van accurate informatie (het informatie motief). Dit kun je zien voorafgaand aan tentamens. Op zulke momenten ga je je leerlingen niet afkraken of de les wijzen, maar zul je hun geruststellen en zeggen dat het goed zal gaan (dit hoeft dus niet accuraat te zijn). Dit kan echter doorslaan en dan wordt het disfunctioneel om niet de waarheid te vertellen.

Sociale validatie:

- Ik ten opzichte van andere personen;
    - *Self-serving causal attributions* binnen groepen: als iets lukt, is het te wijten aan de groep, als iets niet lukt, is het te wijten aan externe factoren;
    - *Downward social comparison:* je vergelijkt jezelf met iemand die minder is dan jezelf, zodat je er zelf beter uitkomt;
    - *Self-evaluation maintenance* (*SEM*) bij *upward comparison:* je vergelijkt jezelf met iemand die beter is dan jezelf op één dimensie, maar je vindt jezelf beter op andere gebieden (die jij belangrijker vindt);
- Ik ten opzichte van andere personen ten opzichte van de *ingroup*;
    - Optimaal onderscheid: de balans tussen assimilatie (je bent net zo goed als de rest van je groep) en differentiatie (ikzelf ben ook beter dan die andere). Je hoort bij een groep, maar je bent/wilt toch nét even iets anders zijn dan de rest;
- Ik ten opzichte van de *ingroup* ten opzichte van andere groepen (*outgroup*):
    - *Group-serving causal attributions;* succes heeft een interne verklaring en verlies heeft een externe verklaring op groepsniveau;
    - Sociale creativiteit; vergelijken tussen *ingroup* en *outgroup* op gebieden waar *ingroup* beter scoort ;
    - *Birging:* "Wij hebben gewonnen", successen op jezelf betrekken;
    - *Corfing:* "Zij hebben verloren", verliezen niet op jezelf betrekken.

'Erbij willen horen' is veel belangrijker voor de collectivisten. Als gevolg hiervan wordt meer onderscheid gemaakt tussen 'zij' en 'wij'. Ook vinden zij dat iedereen gelijk moet zijn in uitkomst (**equality**). De individualisten vinden echter dat iedereen gelijke kansen moet hebben, ongeacht uitkomst (**equity**).

Individualisten	**Collectivisten**
Onafhankelijkheid	Onderlinge afhankelijkheid
Lid-gecentreerd	Groep-gecentreerd
Persoonlijke identiteit	Sociale identiteit
Uniekheid	Overeenstemming
Uitwisseling-relatie	Gemeenschapsrelatie
Norm van wederkerigheid	Geen norm van wederkerigheid
Egocentrisch	Sociocentrisch
Eigen vermogen-norm (billijkheid)	Gelijkheidsnorm
Geen *ingroup* favoritisme	*Ingroup - outgroup* onderscheiding

Individualisten versus collectivisten. *Bron: Forsyth, 2019*